

pa se bomo prepričali o uspehih gnojenja. — Osnovni smo si tudi »Centralno strokovno knjižnico«, ki že danes vsebuje 20 novjših strokovnih knjig — nabrali smo tudi 700 Din za nabavo nove knjižnične omare. Se dež knjižnice bo v šoli. — Predavanj je bilo do sedaj: 1. O živinskih boleznih in prvi pomoči. 2. O sajenju in obrezovanju sadnega drevja. 3. O kletarstvu, o ravnanju z novim vinom in o vinskih boleznih. 4. O vzgoji plemenske živine in živinski kupčiji. 5. O davčni podlagi in o novi odmeri davka. 6. O umetnih gnojilih. 7. Dva večera pa sta bila posvečena praktičnemu kmetijskemu knjigovodstvu. Predavanja so zato dobro obiskana, ker so aktualna — času primerna. Priporočamo osnoven takih Gospodarskih svetov v vseh podeželskih krajih. Ako primanjkuje predavateljev, čitajte skupaj »Kmetovalca«, »Sadjarja« in »Vrtnarja«, »Naše gorice« ter »Zdravje«. — Miroslav Venigerholz, učitelj, t. č. tajnik.

Samoizobraževalna akcija Pov. UJU.

—oio Delo po krožkih:

185. Maribor — žensko učiteljske: 4. marca. Prisotnih 40. Predaval tov. Pahor o individualistični vzgoji.
186. Moste: III. 30. januarja. Od 28 članov 13. Izvenšolsko delo učiteljstva: fantovski in dekliski krožki. — O liberalizmu.
187. Moste: IV. 27. februarja. Od 28 članov 12. O delovni šoli. Čitanje nekaterih poglavij iz Heunigs »Im sonnigen Schulland«. Prihodnji sestanek 26. marca.
188. Šoštanj: II. 1. decembra. Od 29 članov 21. Izlet v Celje: ogled nove okoliške šole.
189. Šoštanj: III. 9. januarja. Od 29 članov 22. O renesansi. Kakšno bodi šolsko poslopje.
190. Šoštanj: IV. 6. februarja. Od 29 članov 20. O fevdalizmu. Metodika slov. in ročn. pouka. Razgovor o raznih šolsko-upravnih zadevah.
191. Šoštanj: V. 5. marca. Od 29 članov 16. Gospodarski liberalizem. Tov. Vrečko: Trgovska nadaljevalna šola. Tov. Rozman: Obštno nadaljevalna šola. Tov. Hribernik: Kmetijska nadaljevalna šola. Delovna šola.
192. Sv. Jurij: Sv. Duh: II. 19. januarja. Od 19 članov 13. Tov. Žerjav: Dalton — plan — metoda. Prihodnji sestanek 8. marca.
193. Crenšovci: II. 26. februarja. Od 33 članov 23. Navodila. Okrožnica o izvenšolskem delu. 5. in 3. poglavje iz 1. brošure. Prihodnji sestanek 11. marca.
194. Velenje: III. 29. februarja. Od 22 članov 8. Iz prve brošure.
195. Ormož: II. 3. marca. Od 18 članov 13. Tov. Najžer: O načrtu pouka o živinoreji na 6. razr. Prihodnji sestanek 8. maja.
196. Domžale: III. 4. marca. Od 34 članov 8. Okrožnica o izvenšolskem delu. 5. poglavje iz 1. brošure. Prihodnji sestanek 1. aprila.
197. Dolnja Lendava: I. 18. januarja. Od 15 članov 13. Zgodovinski razvoj liberalizma.
198. Dolnja Lendava: II. 15. februarja. Od 15 članov 15. 1. poglavje iz 1. brošure.
199. Dolnja Lendava: III. 29. februarja. Od 15 članov 10. Gospodarski liberalizem.
200. Zalog: IV. 8. marca. Od 32 članov 12. 1., 2. in 3. poglavje iz 1. brošure. Prihodnji sestanek 3. aprila.
201. Hoče: II. 1. marca. Od 32 članov 21. 5. poglavje iz 1. brošure. Tov. Mohorko: O osnovnem šolstvu na Spodnjem Štajerskem za Marije Terezije.
202. Velike Lašče: III. 26. februarja. Od 11 članov 5. O Mladinski Matici. Pregled 1., 3., 4. in 5. poglavja iz 1. brošure. Obravnava o gospodarskem liberalizmu. Tov. Ločniškar ekcperpt iz Krekovi »Črni bukev kmetijskega stanua«.
203. Vojnik: I. 22. januarja. Od 35 članov 32. O potrebi poglobljene izobrazbe. Okrožnica Oio. Izvenšolsko delo učiteljstva. Načelna smer krožka. E. Tiran: »Anatole France — umetnik in človek«. Slučajnosti
204. Vojnik: II. 26. februarja. Od 35 članov 34. Pogled na razvoj dela v drugih krožkih. Načelna smer krožka Določitev načrta dela. E. Tiran: »Par odlomkov iz psihologije otroka«. Slučajnosti.
205. Semič: IV. 26. februarja. Od 12 članov 5. Poročilo o dekliskem krožku. 1. poglavje iz 1. brošure. Prihodnji sestanek 12. aprila.
206. Celje, Sv. Jurij in Teharje dne 14. februarja. Skupno 59 prisotnih. Tov. Šilih: O pravilnem in nepravilnem pojmovanju delovne šole.
207. Sv. Vid nad Cerknico: I. 8. marca. Od 8 članov 5. Navodila za delo po krožkih. Uvod v sociologijo. Razgovor o delovni šoli. Prihodnji sestanek 19. aprila.

Oglejte si specialno trgovino klobukov J. POK, naslednik Mirko Bogataj LJUBLJANA, STARI TRG 14.

Največja izbira krasnih bluz in otroških obleke KRIŠTOFIČ-BUČAR, LJUBLJANA, Stari trg.

Osebnne zadeve.

—i Stalnost je priznana sledečim učiteljem (icam): Ivanki Potrato, učiteljici v Krtni, srez Kamnik; Angeli Svetic, učiteljici v Toplicah pri Zagorju.

—i V državno službo so sprejeti: Jadviška Smolnikar v Pečice, srez Šmarje; Ana Sekula v Zidanem mostu; Ciril Konečnik v Lajtersberg-Krčevino; Jarc Julij; Zelj Vladko v Mursko Soboto; Kaiser Stefan v Makole.

—i Premeščenja. Jože Prusnik je premeščen na novo otvoreno enorazredno Globodol; Pirnat Josip je premeščen v Cadreže, srez Krško.

Naša gospodarska organizacija.

VABILO

k

XXV. izrednemu občnemu zboru Hranilnice in posojilnice Učiteljskega konvikta v Ljubljani, registrovane zadruga z omejenim jamstvom, ki bo v nedeljo, dne 25. marca 1928 ob 14. uri v zadrugi pisarni, Frančiškanska ulica 6.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Prememba pravil.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se skljuje pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je v smislu § 25. zadrughih pravil sklepčen brez ozira na število navzočih zadrughnikov.

Načelstvo.

Ferijalni Savez učiteljstva.

—f Učiteljska kolonija na Bolu. Priglasila za Bol se sprejemajo toliko časa, dokler ne bo število 120 dopolnjeno, kar bo javljeno v »Učit. Tov.« Vsak tovariš (ica), ki se je prijavil in odgovora ni prejel, se smatra za sprejetega. Ponovno prosim, da naj vsak tovariš (ica) priglasu navede glavno: prvih ali drugih 15 dni; kdor tega ne navede, ga uvrstim v dobo prvih 15 dni! Prijave se množe v prvi vrsti iz Srbije in Vojvodine in naš sklep lanskega leta na Bolu, da se rezervira slovenskemu učiteljstvu 60 prostorov, se anulira! Kdor želi glasnik F. S. »Našo Domovino« febr. številko, kjer je točen opis iz Bola, ga lahko naroči pri meni ali direktno pri uredništvu: Zagreb, Akademski trg 12. Cena 6 Din. O Veliki noči se vrši X. ferijalni zborovanje v Ljubljani ali Celju, ki bo zadnje pred odhodom na Bol. Točen čas in kraj sledi! — Mrovlje.

Nogavice, rokavice, damsko in moško perilo, kravate, čepice, bluze, damske obleke, torbice i. t. d. kupite najceneje pri ŠTERK, nasled.

MILOŠ KARNIČNIK LJUBLJANA, Stari trg šte. 18.

Stanovska organizacija UJU

Vabila:

— VRHNIŠKI KROŽEK zboruje na praznik, dne 19. marca 1928 ob 15. uri v poslopiju osnovne šole na Vrhniki. Vsi člani krožka vabljeni! — Fr. Pavletič, sklicatelj.

Poročila:

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MEŽIŠKO DOLINO je imelo dne 14. januarja 1928 na Prevaljah svoj redni občni zbor.

1. Situacijsko poročilo: Poročali tovariš Feinig, predsednik; Gallob, tajnik; Kertova, blagajničarka.

Statistika: a) Število učiteljstva v okraju je znašalo 56, b) društvo je štel 56 članov, c) zborovanja se je udeležilo 44 članov, e) tovariš Feinig: V svojem poročilu opozarja na organizirano, samoizobraževanje, čitanje naših revij in aktivno delovanje za naš pokret. Duh deklaracije se širi tudi med hrvaškim in srbskim učiteljstvom. Iz bilance preteklega leta omenja novo disciplinsko uredbo, uredbo krajevnih šolskih odborov, začasni učni načrt, finančni zakon 1928./29., univerzitetni zakon, ki izloča učitelje kot redne slušatelje, končno omenja še nov prosvetni program ministrstva prosvete.

Tov. Gallob: Društvo je imelo v preteklem letu 4 zborovanja na katerih se je poleg stanovskih zadev obravnavalo tudi »Narodno obrambno delo CMD in naše šolstvo«, ref. Fran Skulji; »Delovni program v letu 1928.« (ref. tov. Pahor na skupnem zborovanju treh društev v Mežici); »Organizacija našega društvenega dela« (ref. tov. Feinig); »Naš otrok v porastku« (ref. tov. Doberšek). Prvega zborovanja se je udeležilo 33 članov, drugega 38 članov, tretjega 31 članov, četrtega 44 članov. Povprečna udeležba bi morala znašati vsaj 90% celokupnega članstva. Odbor je imel 7 sej. V obrambo pravice je bil prijavljen en slučaj. Nemilo nas je dirnilo, da oblasti iščejo tudi pri našem članstvu s hišnimi preiskavami komunistične tendence.

Tov. Kertova je podala svoje poročilo in sprejela absolutorij že na zadnjem društvenem zborovanju. Blagajna je aktivna in izkazuje sedaj 800 Din prebitka. Članarina od 186 Din naj se plača v desetmesečnih obrokih. Sklep odbora o višini članarine v letu 1918. je bil na občnem zboru soglasno sprejet.

2. Samoizobražba: Poročal tov. Gačnik. a) Društvo ima 4 krožke, b) krožki so imeli skupno 7 sestankov; c) sestankov se je udeležilo 75 članov; krožek Prevalje je imel 4

sestanke in 47 udeležencev; krožek Guštanj je imel 2 sestanka in 18 udeležencev; krožek Cerna je imel 1 sestanek in 10 udeležencev; krožek Dravograd je imel 0 sestanka in 0 udeležencev, ker sta bili dve šoli v začetku nezasedeni, druge pa zelo oddaljene, zato se odsej združita guštanjski in dravograjski krožek.

Prevaljski krožek je obravnaval namen krožka in določitev programa, vzroki nesnage in nereda v šoli in kako jih odpraviti, pogovor o brošuri »Liberalizem«, razgovor o izboljšanju načina obravnave v krožkih.

V guštanjskem krožku je predaval tov. Šimon o socialnem sistemu, vodila se je debata o fevdalizmu in renesansi.

Cernski krožek je imel pred občnim zborom samo sestanek informativnega značaja.

K temu poročilu se je vnela debata o načinu izobraževalnega dela v krožkih, v katero so posegali tovariši Sokol, Doberšek, Feinig, Šimon in Kopriva. — Koncem leta se bodo podale poverjeništvu izkušnje glede dela v krožkih.

3. Šolska reforma, poročal tov. Doberšek. Referiral je o življenjskih neprilikah, ki vplivajo na razvoj šolske dece, omenja, da mora poznati vsak učitelj duševno stanje, razmere in okoliščine, v katerih otrok živi. Naša dolžnost je razkrivati še neodkrita ozemlja našemu narodu, to so ozemlja samega sebe.

S statističnimi podatki in dokazi iz šolskega življenja je predavatelj pokazal, kako živi naša deca doma, kaka je njena hrana, njeno ležišče, kako je razmerje njene porasti. Razkril je pred nami nov svet, v katerega se nam bo treba vglobiti.

Tov. predsednik se zahvali za globok referat ter pripomni, da bi krožki delo, ki ga je načel tov. Doberšek, poglobili in pomagali izpopolnjevati.

5. Izvenšolsko delo, poročala tovarišica Vreček. Poroča, da naši krožki dosedaj še niso prijavili nikakega dekliskega krožka. Apelira na živahnejše izvenšolsko delovanje učiteljic med žensko mladino. Ženski kongres v Zagrebu je napravil sklepe, da intervenira pri ministrstvu prosvete radi temeljitejši izobrazbe v gospodarskih panogah na učiteljskih.

V debato sta posegla tovarišica I. Pečnikova in tov. Feinig, ki pripominja, da je stvar učiteljev in učiteljic, dvigniti splošen duševen nivo naše izvenšolske mladine, da bo razumela in sledila izvajanju strokovnih učiteljev ter znala leposlovnio in znanstveno-pojubno knjigo razsodno čitati.

5. Slučajnosti. Razvila se je kratka debata o šolskih popisih in šolskih zdravnikih. Debate so se udeležili tov. Sokol, Močnik Peter, Feinig, Doberšek i. dr.

+ SAVINJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA VRANSKI OKRAJ je zborovalo dne 9. februarja t. l. na Gomilskem.

1. Situacijska poročila: Tov. predsednik Zdošek je poročal podrobno o celoletnem društvenem delovanju. — Letno poročilo o zborovanjih je podala tajnica tov. Križeva. — Tov. blagajničar Jarh je predložil račun, ki je bil pregledan in odobren.

Statistika: a) Število učiteljev v okraju 36, b) število članstva v okraju 31, c) število udeležencev pri zborovanjih 27, d) slučajnosti: Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik tov. Zdošek; podpredsednik tov. Sevnik; tajnica tov. E. Križeva; blagajnik tov. Jarh. Odbor: Rožanc, Mikličeva in Puncerjeva.

2. Predavanje. Tovariš Roš iz Celja je podaval »Utiski na potovanje po tujih deželah«. Natanko je pripovedoval o šolskih reformah v Avstriji (Dunaju), Nemčiji (Dresden) in Češkem (Pragi) Zvesto in v velikim zanimanjem smo vsi sledili njegovemu podajanju — in si mislili, »ko bi bilo že pri nas tako« — a preveč vsega nam pač manjka.

3. Slučajnosti. Tov. Jarh je bil izvoljen kot delegat na občni zbor pedagoške centralne Maribor. — Sprejet je bil predlog tov. Lušina, da naj UJU ne izdaja vedno novih tiskovin, da preostajajo zaloge starih nerabnih, pač pa naj založi take, ki jih še nima in pridejo tudi večkrat v poštev. Predlog tov. Zdoška je bil enako sprejet in se glasi:

»Ker so učiteljska zborovanja zrcalo našega društvenega življenja ter vsestranskega delovanja, zahtevamo, da prinaša »Učiteljski Tovariš« poročila takoj, ko se mu dopošljejo, pa ne še le po poteku 1—2 mesecev, oziroma po času, ko obravnavana snov nima več aktualnega pomena.« (Obseg lista bo treba razširiti, dotleje ne bo drugače. — Uredn.).

Tovariš predsednik je v imenu vseh iskreno častital tov. Zotterju na odlikovanju, ki ga je med nami res najbolj vreden. S tem je bilo počasteno vse naše društvo, ki je ponosno, da ima v sredini neumornega delavca — vlezalščnega moža — vrlega učitelja — in nas vseh ljubljena!

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA LAŠKI OKRAJ je zborovalo v četrtek 23. februarja na Zidanem mostu po običajnem dnevnem redu.

Situacijsko poročilo:

Tov. predsednik Plavšak nas točno obvesti o spravnih pogojanjih z Edinstvom ter nam poda kratko poročilo o stanju Učiteljske tiskarne.

Tov. Kislinger vrečita še enkrat revizijski predlog pravil UJU našega društva glede tajnih volitev z listki, da si ga pokličemo točno v spomin ter se o njem ponovno izrazimo (»Učit. Tov.« z dne 29. dec. 1927). Tov. Jurko v bistvu soglaša, a ima pomisleke, če bi bile te volitve resnično absolutno tajne in bi morebiti vendarle nastala, nesporazumljenja. Misli, da bi bil pred tajnim glasovanjem vendarle potreben dogovor s članstvom. K debati so se oglasili še tov. Plavšak, Vidmar in Potočnik. Tov. Kislinger končno poudarja, da je tako glasovanje le poizkusna

volitev in je to le namesto dolgovernih ustnih razgovorov in vzklikov, kjer marsikdo noče izraziti svojega mnenja ustno.

Kislingerjev predlog je bil soglasno sprejet. Do prihodnjega zborovanja ga bo še podrobno stiliziral s pristavkom tov. Jurka.

Tov. Pleskovič nam kratko naznači sedanje stanje blagajne. Tov. Beg pa kratko oriše interno društveno gibanje.

Statistika. V okraju je 124 učnih moči. Število članstva 114. (Od zadnjega zborovanja + 6). Navzočih 65.

Samoizobražba. Tov. Suligoj nam poroča o stanju in delovanju krožkov. Pri društvu obstojata dva krožka: Trbovlje-Vode in Trbovlje. Prvi je imel sestanek 12. januarja. Prisotnih 21 od 24 članov. Obravnava: Spisje o delovni šoli. Splošno o liberalizmu. Drugi krožek se je sestel 25. januarja. Od 22 članov prisotnih 21. Obravnava: Splošno o delovni šoli. Spisje v delovni šoli.

Izvenšolsko delo. Ker je poslalo le osem šol statistiko izvenšolskega dela, se ni moglo zadostiti okrožnici poverjeništvu šte. 459. Izrazi se želja, da se društveni sklepi v bodoče točneje izpolnjujejo. Referentom izvenšolskega dela izvolimo tov. Jurčeca.

Šolska reforma. Tov. Jos. Dolgan govori o temeljih delovne šole in njenem namenu. Za svoje temeljito in globoko zamisljeno predavanje je žel vseobče priznanje. V živahno debato so posegli največkrat tov. nadzornik Potočnik, Vidmar in Kislinger.

Slučajnosti. Tov. Vidmar predlaga, da se nabavi za naš srez skioptikon, ki bi bil vsem šolam na razpolago. Tov. nadzornik pojasnjuje, da bo to možno s prihodnjim proračunskim letom.

Predlog tov. Kislingerja: Preveliko število delegatov za glavno skupščino obremenjuje društvene blagajne. Število teh je treba reducirati na minimum in po potrebi znižati v okrožja.

Tov. Beg: Poverjeništvu naj stori potrebne korake, da oblastva ne bodo silila šolskih upraviteljev k razprodaji oziroma nabavi srečk, knjig, učil itd.

Važnejši predlogi naj se pošljejo predsedniku ali tajniku vsaj štiri dni pred zborovanjem, da se iste lahko pretresa pri predhodni odborovi seji.

Sklenemo, da zborujemo meseca marca v Zidanem mostu z glavno točko: Izvenšolsko delo.

+ LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 23. februarja ob 7. uri zvečer v risalnici šentjakobske šole. Udeležencev 58.

1. Situacijsko poročilo: Predsednik je poročal o likvidaciji učit. organizacije »Edinstvo«; natančnejše poročilo o tem je prinesel že »Učit. Tovariš«.

2. Samoizobražba: Tovariš Pahor je predaval o sociologiji. Diskusija se bo vršila v krožku, ko bo predavanje izšlo v posebni brošuri.

3. Slučajnosti: K poročilu o zborovanju ljubljanskega učiteljskega društva z dne 19. januarja t. l. dodajemo na zahtevo nekaterih članov ugotovitve, da se je pri debati o »Samoizobražbi« razpravljalo tudi o možnosti varovanja za bolezen in so bili nekateri navzoči za to, da se reorganizira v tem smislu »Samoizobražba«, drugi pa so zahtevali, da če se izvede bolniško zavarovanje, naj se to stori popolnoma ločeno od »Samoizobražbe«. Apelira se na centralni gospodarski odsek UJU, naj razpravlja o stvari in izdela svoje predloge.

+ OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ORMOŠKI OKRAJ je zborovalo dne 11. februarja 1928 v Ormožu.

1. Situacijsko poročilo:

Statistika: a) Število učiteljstva v okraju 65, b) število članstva v okraju 57, c) število udeležencev pri zborovanju 39, t. j. 60%.

2. Samoizobražba: V okraju so štirje krožki za samoizobražbo. Trije izmed teh so imeli v zadnji dobi po en sestanek, dočim se še en krožek (Sv. Tomaž-Runeč) ni sestel, ker je bilo učiteljstvo ene šole vsled nalezljive bolezni kontumicirano. Poročila o sestankih in udeležbi so se poslala poverjeništvu UJU Ljubljana in so bila objavljena v »Učit. Tov.«

Rereferent za samoizobražbo tov. Venigerholz je podal obširno poročilo o delovanju krožkov ter dal navodila, kako bi se to delo poživilo.

Razdelba šol na krožke se je v toliko izpremenila, da obsega 1. krožek šole: Ormož, Hum in Svetinje; 2. krožek šole: Velika Nedelja in Sv. Lenart; 3. krožek šole: Sv. Tomaž in Runeč; 4. krožek šole: Sv. Bolšenk, Sv. Miklavž in Središče.

4. Izvenšolsko delo: Za referenta za izvenšolsko delo učiteljstva se izvoli tov. Richard Papst. Odslej se bodo vršile pred vsakim zborovanjem pevске vaje pod njegovim vodstvom.

5. Reforma šole: ? ?

6. Slučajnosti: O izpremembi pravil UJU je obširno poročal tov. Rajšp; njegov celoten referat se pošlje poverjeništvu za morebitno uporabo. — Isti tovariš je podal pregled članstva »Učiteljske Samopomoči« v našem okraju. Njegovemu odločnemu pozivu, naj pristopijo še nevlanjeni, se je odzvalo 15 tovarišev.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA ŠOŠTANJSKI OKRAJ je zborovalo dne 16. februarja 1928 v Šoštanju.

Situacijsko poročilo. Tov. predsednik poroča o akciji za združitev UJU in Edinstva ter izraža upanje, da se bo to kmalu zgodilo. Disciplinska sodišča so ukinjena. Na sestanku upraviteljev so se formulirali razni predlogi upravnega značaja.

Statistika: V okraju je 51. učit. + 6 meščanskih šol. Članstva je 49 učit. + 3 mešč. šol. Udeležencev 47.